

Якщо у вашому документі є посилання на 100 і більше джерел літератури і ви внесли правку (додали ще одне джерело, відкрили для редагування посилання), готуйтеся до невелике пригальмовування MS Word

Можливості безкоштовного аккаунта обмежені: обсяг зберігання повнотекстових версій статей, кількість робочих груп і кількість учасників групи. (Втім, якщо не прив'язувати pdf-файли до всіх статей, з якими працюєте, і більшу частину зберігати окремо, то це дозволяє вільно користуватися безкоштовним аккаунтом)

Може бути відсутня програма для Android й інших мобільних платформ

Отже, Mendeley – корисний referent manager для магістрантів, аспірантів, наукових працівників та й взагалі для будь-кого, хто займається науковою роботою. Витративши трохи часу на вивчення цієї системи можна заощадити купу нервів при роботі зі списками літератури. Особливо це актуально, коли в майже завершеному документі доводиться міняти місцями два підрозділи і складена вручну система нумерації посилань руйнується.

Література

1. Автоматизация создания и редактирования списков использованных источников с помощью Mendeley [Электронный ресурс] . – Режим доступа : <https://habrahabr.ru>. – Заглавие с экрана.
2. Инструкция по установке библиографического менеджера Mendeley и началу работы с ним [Электронный ресурс] . – Режим доступа : https://academics.hse.ru/data/2013/11/21/1334437694/Final%20Mendeley_for_single.pdf. – Заглавие с экрана.
3. Mendeley [Электронный ресурс] : краткое руководство . – Режим доступа : <http://www.elsevierscience.ru>. – Заглавие с экрана.
4. Mendeley [Electronic resource]. – Access Mode : <https://www.mendeley.com>. – Title from screen.
5. Mendeley [Electronic resource]. – Access Mode : <https://uk.wikipedia.org>. – Title from screen.

УДК 004:02

ВЕБ-ПОРТАЛ ДНПБ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО ЯК ОСНОВА ІНТЕГРОВАНОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОЛЯ ТА ШВИДКОГО ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ

Вараксіна Наталья Володимирівна,

*завідувач відділу науково-технічного забезпечення та впровадження
комп'ютерних технологій,*

*Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського,
м.Київ, Україна*

Інформаційне суспільство є сучасним етапом цивілізаційного розвитку людства, нові економічні форми якого будуються навколо глобальних мережових структур капіталу, управління та інформації, а доступ до технологічних умінь і знань, який здійснюється через такі мережі, сьогодні становить основу продуктивності та конкурентоспроможності. Це дає підставу науковцям характеризувати його як суспільство мережових структур (network society) [7]. Мережа Інтернет, як один з його технологічних засобів, обумовлює поширення й використання електронних ресурсів через веб-сайти.

Впровадження нових технологій в діяльність бібліотек формує сучасну інформаційну та телекомунікаційну інфраструктуру для надання на її основі

якісних послуг і забезпечення доступності для користувачів інформації. У середині 1990-х бібліотеки, отримавши доступ до Інтернету, стали створювати сайти через які забезпечується доступ віддаленим користувачам до широкого спектру електронних інформаційних ресурсів і послуг.

В електронному середовищі такі традиційні послуги, як довідково-бібліографічне обслуговування, замовлення й доступ до документів тощо, набувають нової якості: доступність і оперативність. Сайт реалізує ідеологію єдиного доступу до всіх бібліотечно-інформаційних ресурсів, у тому числі, створених на засадах кооперування і взаємовикористання інформаційних ресурсів. Це веде до того, що все більший потік інформації від бібліотеки до читача йде через веб-сайти: надається доступ до електронних каталогів, баз даних, електронних колекцій, електронних бібліотек, пропонуються сервіси миттєвих повідомлень (он-лайн-спілкування, інформаційна служба, віртуальна довідка), перевага яких полягає в тому, що не вимагають особистого відвідування бібліотеки. У цих умовах значно скорочується безпосереднє спілкування бібліотекаря та читача, і комунікативний аспект, який реалізується через бібліотечні сайти, набуває особливого значення [8].

Важливе місце сьогодні займають й бібліотечні послуги на базі Веб 2.0 з такими інструментами як тегування (tagging), блогінг (blogging), wiki, RSS тощо, які дозволяють читачам не просто користуватися бібліотекою, а брати участь в її створенні і розвитку (поповнювати колекції, описувати ресурси, давати довідки, рекомендації тощо).

Сайт бібліотеки поєднує в собі інформаційні, пошукові, освітні, рекламні, навігаційні функції і є інтегрованим ресурсом, потужним засобом для просування інформаційно-бібліотечних продуктів і послуг, а також формування іміджу бібліотеки.

Масова поява сайтів бібліотек викликало ряд проблем, які розглядаються у фахових виданнях: по-перше, відвідуваність сайтів, цитування їх ресурсів; облік віртуальних користувачів; просування і розкрутка сайтів; по-друге, обслуговування за допомогою сайтів; по-третє, практичний досвід створення сайтів і підходи до формування їх контенту. Сайт повинен відповідати певним вимогам, а саме: релевантний, повний інформаційний зміст, у тому числі наявність матеріалів, що характеризують діяльність організації, проста і логічна структура, регулярне оновлення інформації, унікальний стиль (дизайн, логотип та інша атрибутика). Також необхідно враховувати потреби і побажання користувачів при створенні сайту, наявності різних веб-сервісів. Таким чином, інформаційне наповнення, ясна і логічна структура, розміщення інформації та дизайнерське оформлення бібліотечної сторінки повинне гармонійно поєднували в собі і традиції самої бібліотеки та нові технологічні рішення [8, 11–12].

У результаті діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського України (далі – ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) з 1999 року накопичено потужний інформаційний ресурс в галузі наук про освіту, педагогіку та психологію, формуються цифрові колекції, створюється електронна бібліотека на платформі ІРБІС 64, доступ до якої забезпечується модулем веб-ІРБІС. У 2003 р. доступ до інформаційних ресурсів віддаленим користувачам надано через веб-сайт бібліотеки, а вже у 2007 р. введено в дію веб-портал.

З метою удосконалення організаційно-технологічні засад і методів надання доступу до галузевих інформаційних ресурсів розроблено Концепцію веб-порталу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені

В. О. Сухомлинського як єдиної точки доступу до галузевих інтегрованих ресурсів. Документ містить пропозиції щодо принципів побудови інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу і ґрунтується на сучасних засобах інформаційно-комунікаційних технологій і є національним сегментом у складі глобальної світової інформаційної мережі з питань педагогіки й освіти. У концепції визначено мету, основні завдання, принципи, а також шляхи створення, описано принципові характеристики, структури, організаційне, інформаційне й програмно-технічне забезпечення веб-порталу [4].

У межах реалізації концепції розпочато створення веб-порталу «Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського». Версія 2 (далі – портал), який будується на загальних принципах інтегративності, інтероперабельності, доступності [5–6].

Технологічний принцип побудови галузевого порталу полягає у застосуванні технології Веб 2.0 та дотриманні веб-стандартів, а також застосування принципів юзабіліті, пошукової оптимізації, системи керування змістом. У ході створення порталу використані три основні технології побудови веб-сторінок: специфікація HTML / XHTML (мова розмітки гіпертекстових документів), каскадні таблиці стилів CSS (каскадна або блочна верстка веб-сторінок) та вбудовані скрипти Javascript («сценарії» послідовностей операцій) [2–3].

Веб-дизайн допомагає користувачеві звертати увагу на найважливіші блоки контенту і базується на принципах акцентування, контрасту, балансування, вирівнювання, повторення і зручності сприйняття [9].

Формування текстової інформації відіграє ключову роль у дизайні веб-сторінок, тому рішення типографічних задач дизайну порталу здійснюється з огляду на контраст, розмір, ієрархію і простір в тексті.

У теорії веб-дизайну до візуальної інформації відносять такі знакові системи: колір, малюнок (іконографія), схема і координатна сітка. Фахівці поділяють знаки і знакові системи з функціональної точки зору: ілюстративна і когнітивна. За функціональним призначенням виділяють дві групи піктограм, що розміщуються на сторінках веб-сайтів: навігаційні, що характеризують певних розділ сайту і є гіперпосиланням на нього, та іміджеві, розміщуються в якості ілюстративного матеріалу, що доповнює конкретний текст або іншу графіку [10]. Щоб уникнути візуальної перевантаженості набір кольорів і відтінків є достатньо обмеженим.

Особливість формування контенту галузевого порталу пов'язана з тим, що з одного боку, портал містить вихідні документи і первинні інформаційні ресурси галузі, а з іншого боку, галузевий портал інтегрує дані з різних інформаційних систем, що функціонують в інформаційному середовищі галузі. Це обумовлює необхідність в забезпеченні двох механізмів формування контенту: контент-адміністрування, що здійснюється контент-адміністраторами, які створюють, актуалізують інформаційні ресурси, та автоматизоване наповнення, що здійснюється спеціальними програмними компонентами взаємодії і та обміну даними з інформаційними системами галузі [5–6].

В якості програмної платформи вибрано система управління змістом сайту (CMS) WordPress, в якості бази даних використовується одна з найпоширеніших систем керування базами даних MySQL. Вбудована система «тем», «плагінів» та «віджетів» дозволяє конструювати практично будь проекти – від блогів до досить складних новинних ресурсів та інтернет-магазинів, й має такі основні переваги: безкоштовність, простота встановлення та використання,

кросплатформеність, вбудований редактор, підтримку мультимовності та популярність [1].

Портал підтримує режим двомовності – українська та англійська версії. Головна сторінка порталу відповідає головному визначенню поняття порталу як головного входу до певного об'єкту, що містить вказівники на його найсуттєвіші компоненти, в якості таких виокремлено: блок верхньої навігації, заголовок, головне меню, слайдер, інформаційні блоки, баннери. Інформації структурована за розділами: Про бібліотеку, Ресурси, Послуги, Діяльність, Бібліотечному фахівцю, кожен з якого розкриває якусь тему.

В дію Порталу введено у березні 2106 р. У подальшому визначено проведення моніторингу впровадження галузевого порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського 2016 р., як засобу гармонізації традиційних і електронних галузевих інформаційних ресурсів.

Бібліотеки як соціальний інститут повинні сприяти скорочення інформаційного розриву, важливість забезпечення доступу до якісної інформації усвідомлюються сьогодні як необхідна умова стабільності та економічного розвитку країни.

Література

1. CMS WordPress – основы, преимущества и работа по организации сайта [Електронний ресурс]. – Текст. електрон. дані. – Режим доступу : <http://max1net.com/cms-wordpress-osnovy-preimushhestva-i-rabota-po-organizacii-sajta/>. – Назва з екрана.
2. HTML & CSS [Electronic resource]. – Access Mode: <http://www.w3.org/standards/webdesign/htmlcss>.
3. JavaScript Web APIs [Electronic resource]. – Access Mode: <http://www.w3.org/standards/webdesign/script>.
4. Артемов Ю. І. Концепція веб-порталу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського як єдиної точки доступу до галузевих інтегрованих ресурсів / Ю. І. Артемов ; [наук. ред. Рогова П. І.]. – Київ : [б. в.], 2013. – 36 с.
5. Задорожна Н. Т. Проектування моделі типового сайту наукової установи [Електронний ресурс] / Н. Т. Задорожна, Т. В. Кузнецова, Л. А. Лупаренко // Інформ. технології і засоби навч. – 2014. – № 1 (39). – Текст. електрон. дані. – Режим доступу: http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/976#_UxREfYVnvw. – Назва з екрана.
6. Задорожна Н. Т. Підхід до автоматизованого наповнення веб-порталу Державної науково-педагогічної бібліотека України імені В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс] / Н. Т. Задорожна // Всеукраїнська науково-практична конференція „Розбудова громадянського суспільства: місія Української бібліотечної асоціації” зб. матеріалів / Укр. бібл. асоц. ; редкол.: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська, О. Васильєв. – Електрон. вид. – Київ : УБА, 2015. – Режим доступу: http://ula.org.ua/images/uba_document/vudanna/Zbirnyk_ULAConference_2015_site.pdf. – Назва з екрана.
7. Кастельс М. Становление общества сетевых структур / Мануэль Кастельс // Новая постиндустриальная волна на Западе : антологія / под. ред. В. Л. Иноземцева. – Москва : Academia, 1999. – С. 494–505.
8. Кулёва О. В. Обзор основных направлений исследований сайтов библиотек / О. В. Кулёва // Библиосфера. – 2009. – № 2. – С. 59–64.
9. Макнейл П. Веб-дизайн. Идеи. Секреты. Советы / Патрик Макнейл. – Санкт-Петербург: Питер, 2012. – 272 с.
10. Плешакова М. А. Невербальная коммуникация в электронной среде: к вопросу о ее использовании на сайтах библиотек / М. А. Плешакова // Библиосфера. – 2010. – № 1. – С. 28–33.
11. Принципы качества веб-сайтов по культуре : руководство / под ред. М. Т. Н. Темпера, А. Темпера. – Москва, 2006. – 61 с.
12. Серова О. В. Качество услуг в электронной среде и новые сервисы / О. В. Серова // Библиосфера. – 2009. – № 1. – С. 27–32.